

HULP & RECHT

Bij klachten van seksueel misbruik
Beoordelings en Advies commissie

BAC 26/05/04 g

2002/12

2002 T012

Utrecht 20 oktober 2003
uw kenmerk
ons kenmerk H&RBAC082/DE/cvs
afdeling BAC
onderwerp Klacht 5

PERSOONLIJK/AANTEKENEN

De Hoogerwaarde Pater

ZHE

Hoogerwaarde Pater,
Excellente,

Hierbij ontvangt u het advies van de Beoordelings en Advies Commissie (BAC) in de Procedure bij klachten van seksueel misbruik in de zaak

1. Inleiding

De BAC nam in haar bespreking van 17 september 2003 kennis van de bevindingen van de gemachtigde, mevrouw mr. M.M. Lenglet, in de klacht die werd ingediend door de heer tegen pater

2. Hetgeen wordt gevorderd

In het klaagschrift van 15 september 2002 formuleert klager zijn vorderingen als volgt:

1. moet in een klooster buiten het bisdom worden geplaatst. Klager wenst te weten waar;
2. wordt verboden om zich in het dekenaat op te houden;
3. wordt verboden zijn wijdingstaken uit te oefenen;
4. moet een substantieel bedrag betalen aan een fonds dat minderjarige slachtoffers van seksueel misbruik bijstaat en ondersteunt;
5. bij gelegenheid van het vertrek van pater uit de parochie wordt hem geen feest aangeboden;
6. moet aangeven of er nog meer personen door hem seksueel zijn misbruikt;
7. dient het kerkbestuur over zijn seksuele gedragingen te informeren. Tevens dient hij vanaf de kansel tijdens een reguliere eucharistieviering op een zondag, aan de geloofsgemeenschap zijn seksuele gedragingen bekend te maken. Dag, tijd en plaats dienen aan mij – klagende – bekend te worden gemaakt. Pater zal zich in die verklaring onthouden van het noemen van klagers (voor-) naam, de naam van de broer van klagende en/of de familienaam van klagende, dan wel op enigerlei wijze daarop te zinspelen. Indien na de verklaring pater waar dan ook benaderd wordt door derden met het verzoek om informatie omtrent hetgeen is geschied, dan dient hij zich te onthouden van het noemen van namen als bedoeld in de vorige alinea;

bezoekadres
Biltstraat 121
postadres
bus 13049
3507 LA Utrecht
telefoon
030 232 69 25 (36)
fax
030 230 70 97
e-mail
ConnyvS@rkk.nl
homepage
www.hulpenrecht.nl

8. . is enkele jaren geleden benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau (of een andere soortgelijke hoge onderscheiding). Zijn handelwijze naar mij – klagende – en mijn broer en mogelijke anderen is dusdanig ernstig dat een dergelijke onderscheiding hem niet toebehoort. Hij dient deze aan de Koningin terug te geven.

9. Naast het kerkelijk centrum ". ligt een Op voordracht van een aantal vrienden en gelovigen is naar genoemd. Nota bene heeft klagende de toespraak en de onthulling van op zich genomen. Hij weet nog dat hij in diens toespraak meldde dat eigenlijk alleen na hun dood, dit soort zaken naar iemand worden vernoemd. Maar in de veronderstelling dat er niets aan te merken zou zijn op , zou het gemeentebestuur besloten hebben al tijdens het leven van toestemming te geven tot vernoeming van Die naam moet ervan af.

10. zal op generlei wijze – persoonlijk dan wel via derden – in contact treden met klagende."

3. Een samenvatting van de door de klager gestelde feiten

Het misbruik begon in de tijd dat klager op het internaat zat. Klager kan het niet meer precies in de tijd plaatsen. Klager zal tussen de 15 en 18 jaar oud geweest zijn. Aangeklaagde was een goede huisvriend van klagers ouders en priester in hun parochie. Aangeklaagde kwam met grote regelmaat bij klagers ouders over de vloer, ging mee met vakanties en maakte uitstapjes met het gezin. De relatie met klager was hartelijk; aangeklaagde kon goed met kinderen om gaan; een schouderklopje en een aai over de bol waren hem eigen. Na verloop van tijd ging seksualiteit een rol spelen en vonden seksuele handelingen plaats. Klager kan niet precies aangeven hoe lang dit geduurd heeft. Wel weet hij zeker dat hieraan een einde kwam toen hij een vriendin kreeg.

Niettemin bleef er vriendschap bestaan tussen klager en aangeklaagde. Ook met klagers toenmalige partner, die in overleed, onderhield aangeklaagde een vriendschap. Hij heeft haar begeleid tijdens haar ziekte en was aanwezig bij haar sterven. Ook klager ondervond in die periode steun van aangeklaagde. In de nacht na het overlijden van klagers partner op heeft aangeklaagde ontuchtige handelingen met klager gepleegd.

Klager diende op een aanklacht in bij de Politie van De Rechtbank sprak, aldus klager, op het volgende dictum uit:

"Werkstraf voor de duur van honderd uren subsidiair vijftig dagen hechtenis, alsmede een gevangenisstraf voor de duur van een maand voorwaardelijk met een proeftijd van 2 jaren.

De politierechter verklaart de benadeelde partij niet-ontvankelijk in de vordering, nu de vordering niet van zo eenvoudige aard is dat zij zich leent voor behandeling in het strafgeding. Bepaald dat de benadeelde partij de vordering slechts bij de burgerlijke rechter kan aanbrengen."

Klager ging hiervan in hoger beroep. Door de intrekking van het hoger beroep – zo laat het Arrondissementsparket bij brief van weten – is dit vonnis onherroepelijk geworden, waardoor de verdachte als dader kan worden aangemerkt.

Het civiele recht kent – in tegenstelling tot de kerkelijke procedure – een verjarings termijn. De Rechtbank deed dan ook alleen uitspraak in verband met hetgeen aangeklaagde ten laste werd gelegd betreffende de ontuchtige handelingen in de nacht van

4. De procedure en de ontvankelijkheid

Klager wendde zich tot de juridisch adviseur, de heer mr.dr. A.P.H. Meijers. Deze zond de klacht van 15 september 2002 aan de voorzitter van de BAC. Deze benoemde mevrouw mr. M.M. Lenglet tot gemachtigde en liet de ordinaris van klager informeren over de klacht.

Het onderzoek in deze procedure kon eerst na uitspraak van de Rechtbank en de intrekking van het door aangeklaagde ingediende hoger beroep () aanvangen.

Op juni 2003 had de gemachtigde een gesprek met klager. Van het gesprek met klager werd door de bij het gesprek aanwezige secretaris een verslag gemaakt. Dat verslag werd conform art. 11.8 van de Procedure aan klager toegezonden.

Het gesprek van de gemachtigde met aangeklaagde vond aansluitend plaats. Ook van dit gesprek werd door de aanwezige secretaris een verslag gemaakt. Dat verslag werd conform artikel 11.10 aan klager toegezonden.

Tenslotte kregen klager en aangeklaagde conform art. 11.14 de gelegenheid het dossier in te zien. Beiden maakten gebruik van de mogelijkheid hierbij hun opmerkingen te maken. Deze opmerkingen werden bij het dossier gevoegd.

De BAC heeft, voorzover zij dit heeft kunnen nagaan, vastgesteld:

- dat de desbetreffende procedureregels door de gemachtigde zorgvuldig zijn gevolgd;
- dat van een beletsel voor de ontvankelijkheid van de klacht niet is gebleken.

5. De beoordeling door de gemachtigde

- a. De klacht betreft de gedragingen van aangeklaagde in de tijd dat klager tussen de 15 en 18 jaar oud was en eveneens de gedragingen in de nacht van . Dat er seksuele gedragingen zijn geweest in de periode rond 1972-1975 wordt door aangeklaagde niet ontkend. Aan de gedragingen in de nacht van ! geeft aangeklaagde een andere betekenis.

Aangeklaagde was huisvriend van de ouders van klager in de tijd dat klager op een internaat verbleef en ook daarna. In de weekeinden was klager regelmatig in gezelschap van aangeklaagde. Ook bezochten zij de caravan van aangeklaagde. De seksuele handelingen zouden zowel in het huis van aangeklaagde als in de caravan hebben plaatsgehad.

De politierechter heeft zich slechts bezig kunnen houden met de gebeurtenissen in de nacht van . ook aangeklaagde concentreert zich in zijn verweerschrift met name op deze nacht en de totale verhouding die hij met klager en zijn toenmalige partner a had.

Dat er seksuele handelingen hebben plaatsgevonden in de periode 1972-1975 wordt door aangeklaagde niet ontkend.

- b. Hoewel over de precieze inhoud van de gedragingen van aangeklaagde in de periode 1972-1975 partijen met elkaar enigszins van mening verschillen, zijn zij het er over eens dat wat betreft die periode er sprake is geweest van seksueel getinte handelingen. Aangezien aangeklaagde in die tijd enerzijds huisvriend was van klagers ouders, anderzijds ook de priester en voorganger van de parochie waar klager destijds kerkte en bovendien klager en aangeklaagde contact hadden in het kader van de opzet van een nieuwe oecumenische parochie, was hier sprake van een afhankelijkheidsrelatie in de zin van de Procedure.

Ten tijde van het overlijden van de partner van klager was aangeklaagde inmiddels huisvriend van klager, maar had hij duidelijk ook een functie als geestelijke begeleider. De gedragingen in de nacht van kunnen niet los worden gezien van die functie.

Tijdens het gesprek met de gemachtigde en in het schriftelijke verweer geeft aangeklaagde onvoldoende blijk van enig inzicht in zijn eigen positie en func-

tioneren. Dit geldt overigens ook voor de gedragingen in het verleden. Weliswaar worden die niet ontkend, maar ook daar geeft aangeklaagde blijk de gebeurtenissen vanuit een zeer speciaal perspectief te bezien, waarin klager nauwelijks als slachtoffer beschouwd lijkt te mogen worden.

6. De beoordeling door de BAC

De BAC is van oordeel:

- a. dat klager en aangeklaagde – zowel in de periode van 1972 – 1975 als in de periode tijdens de ziekte en het overlijden van klagers partner in – in een pastorale / afhankelijkheidsrelatie tot elkaar stonden;
- b. dat aangeklaagde zich in de periode van 1972 – 1975 heeft schuldig gemaakt aan seksueel misbruik van klager. Het feit dat klager en aangeklaagde over de precieze inhoud van de seksuele handelingen van mening verschillen doet daar niets aan af. De BAC tekent daarbij aan dat aangeklaagde in die periode niet alleen misbruik heeft gemaakt van klager, maar ook van het vertrouwen van het gezin waartoe klager behoorde;
- c. dat – hoewel klager en aangeklaagde verschillen van mening over hetgeen in de nacht van is gebeurd – het verhaal van klager consistent voor komt. Tussen partijen is ook onweersproken dat aangeklaagde voor hetgeen die nacht is gebeurd door de politierechter te onherroepelijk is veroordeeld.

Over de gebeurtenissen in deze nacht zegt aangeklaagde in het gesprek op 25 juni 2003 tegenover de gemachtigde – zakelijk weergegeven – het volgende: " We gingen naar bed. We hebben gepraat, ik heb beloofd hem niet in de steek te laten, die belofte werd bezegeld met een kus. Ik heb (= klager) gestreeld en getroost, hem genegenheid getoond. Daarbij kwam ik kennelijk te dicht in zijn buurt. gaf aan dat hij dat niet wilde. Ik had er geen seksuele connotatie bij. Het zou kunnen zijn dat dat wel zo heeft ervaren." In zijn schriftelijke reactie op de klacht vermeldt aangeklaagde bovendien: "Terug in bed (we sliepen in twee naast elkaar staande bedden) hebben we nog weer even gepraat. Ik heb hem gestreeld, over borst en benen."

Op basis van voornoemde stukken en verklaringen staat in elk geval vast dat klager de handelingen van aangeklaagde, ook naar het oordeel van de laatste, heeft kunnen opvatten als handelingen die een seksuele bedoeling hadden. Uit de verklaring van klager – die overigens spreekt over verdergaande seksuele handelingen – blijkt dat deze het inderdaad zo heeft opgevat. Hiermee heeft aangeklaagde klager opnieuw in een zeer moeilijke positie gebracht;

- d. dat aangeklaagde zijn pastorale verantwoordelijkheden niet serieus nam. Hij heeft, in een situatie die voor klager uiterst emotioneel was, geen enkele pastorale distantie betracht. Dat had aangeklaagde juist wel moeten doen. Hij was immers in de periode voor en tijdens het overlijden van klagers partner behalve huisvriend ook geestelijk begeleider;
- e. dat aangeklaagde er nauwelijks blijk van heeft gegeven dat hij echt begrip had voor hetgeen hij klager heeft aangedaan door het seksueel misbruik in diens jeugd, hetgeen werd versterkt door zijn handelen in de nacht van . Immers, mede door de seksuele ervaringen die klager in zijn jeugd met aangeklaagde had, hebben de gebeurtenissen in de nacht van op klager een enorme impact gehad. Door te handelen als aangeklaagde deed op heeft hij getoond dat hij geen enkel inzicht had in de consequenties van hetgeen in klagers jeugd gebeurde;
- f. dat uit de stukken en de verklaring van aangeklaagde blijkt dat het hem nog altijd ontbreekt aan enig inzicht in zijn eigen handelen, zowel ten aanzien van

hetgeen in het verleden gebeurde als hetgeen gebeurde in de nacht van 5

- g. dat de reikwijdte van de Procedure beperkt is. Niet alle vorderingen van klager kunnen binnen de Procedure aan de orde komen. Enerzijds omdat deze niet onder de verantwoordelijkheid van de bisschop of ordinaris vallen en anderzijds omdat een aantal vorderingen geheel buiten de invloedssfeer van de kerk valt.

7. Het advies van de BAC

De BAC merkt allereerst op dat de vierde vordering van klager niet binnen deze procedure – gelet op de beperkte reikwijdte ervan – aan de orde kan komen. Een aantal andere vorderingen valt geheel buiten de invloedssfeer van de kerk. Dit geldt in het bijzonder wat betreft de vorderingen onder 2, 6, 8 en 9.

De BAC adviseert voor het overige:

- aangeklaagde nadrukkelijk te confronteren met de consequenties van zijn gedrag voor klager;
- het ertoe te leiden dat aangeklaagde noch binnen noch buiten het Bisdom I pastorale en liturgische activiteiten zal uitoefenen;
- binnen de grenzen van het mogelijke, gehoor te geven aan de overige vorderingen van klager.

Uw reactie over de afhandeling van deze zaak ziet de BAC met belangstelling tegemoet.

In het vertrouwen u hiermee van dienst te zijn, tekenen,

mr. G.J.M. Corstens,
voorzitter

Th.A.J.M. Elie,
ambtelijk secretaris